

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félévre 6 frt., negyedévre 3 frt.
Előfizetések és hirdetések díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendőek.
 Helyben előfizethetnek a szerkesztőségnek, a kiadó-hivatalnak, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben.
 Egyes szám ára 5 kr. o. é.
 Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordaiúca szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, I-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. helyegdíj.
Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőségnek, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neuer-Markt 11 sz.), Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Pesten: Haasenstein és Vogler Uriutca 13. Lang et Schwarz, Fűrdőutca 1. Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart.
 Nyilttér sora 20 kr.

Előfizetés

„Kolosvári Közlöny“-re.

Megjelen naponként egész nagy iven.

Előfizetési árak: egész évre 12 ft. o. é.
 Félévre 6 frt. o. é. Évnegyedre 3 „ „ „
 Az előfizetések egyenesen a szerkesztőséghez küldendőek be.

Az előfizetés minden hó 1 és 15-kétől megújítható.

A „Kolosv. Közlöny“ szerkesztősége.

Horvátországi ügyek.

A mint előre jelezték a középpárt megalakult és oly programot adott ki, melyet bátran aláírhat akármelyik becsületes horvát hazafi. A program, melyet Voncina fogalmazott, nagyon helyesen súlyt fektet a közjogi kérdésre, mely végre mindig a fődolog; csak egyet, az utolsó pontot, mely az új tagok fölvetését a titkos szavazástól tételezi föl, mindenesetre el kellett volna hagyni. Hogy ez fölvetést, az politikai tapintatlanság, mely mindjárt elejétől fogva követeltet el, mikor a tárgyalások megkezdődtek.

Mikor ugyanis a horvát képviselők a közös országgyűlésen és a regnicoláris bizottság tagjai e hó 26-án a püspöknél megjelentek, elhatározták, hogy Smaics, mint a pesti horvát országgyűlési club elnöke és Zsivkovic meghívókat küldenek az képviselőkhez, egy az országgyűlés tanács-terében tartandó értekezletre. Meghívták ennek következtében írásbelileg a Mazurancics és Mrazovics pártbelieket és az unionisták közül csak azokat, kikről bizton tudták, hogy föltétlenül melléjük állnak. Azon unionistákat, kikbe nem egészen biztak és a szélsőbalt, szóbelileg hívták meg, — csak Rauchot és még öt társát nem hívták meg még szóbelileg sem.

A meghívottak közt csak három unionista maradt el, a többi, még Makanez is, mind megjelent.

A ülésben Smaics elnököl.

Zsivkovic előadta tényálladékat és fölívta a jelenlevőket, hogy szövetkezzenek a regnicoláris bizottság jelentésének elfogadására és ezen alapon alakuljanak új párt. Fölkelt erre Racski, kire számított a középpárt és azt mondja, hogy a regnicoláris bizottság föladta Horvátország önállását, ő és elvtársai kénytelenek ellene szavazni, bár ő is szívből kívánja, hogy legyen már valahára rend az országban. Általános a vélemény, hogy ez az ember Strossmayertől kapta utasítását.

Hasonló szellemben nyilatkozott Makanez, ki ezután negyed magával ki is lépett azonnal a clubból. Ez a Makanez, egy herostratusi egyéniség, kinek semmi egyéb gondolata, mint föl-tünni.

Visszatérve az értekezlet folyamára, fölemlítendő, hogy minden vita nélkül elhatározatott a megalakulás, és gr. Pejacsevics László elnöklete alatt kiküldtek egy bizottságot, mely az ismert programot kidolgozta.

Ez mind őszinte örömré gerjeszthet, és gerjeszt is mindenütt, de Rauchot és embe-reit ostentative elzárni minden közeledéstől, hiba volt.

Különbön nem hihető, hogy Rauch és társai, kiknek számát a szavazás eredménye után itélve huszonegy személyre kell becsülni, beléptek volna a clubba, miután már aug. 26-án, tehát még mielőtt a meghívók szétküldték volna, szintén az országgyűlési tanács-teremben összegyűltek, conferáltak és megállapították azonstatutumot, mely előszabja a „nemzeti alkotmányos“ párt — így nevezték el magukat — tagjai magatartását.

A középpárt programját már aláírta 46; hiányzik még b. Prandau, Derencsin, T Rogulics, Dr. Schramm, Antolek, Puszt, Gf. Nugent és Gf. Jellacic György, kik bizton aláírják, csak hogy még mincsenek itt; azonkívül lesz még vagy 8. Az aláírottak nevei a következők:

Smaics elnök, Zsivkovic alelnök: Tagok: Gr. Pejacsevics László, Mihajlovics érsek, Mazurancics,

Mrazovics, Kresztics Miklós, Quiring, Mirko Horvát, Rogulics J., Mihajlovics Károly, Jurkovic, Kusevich, Kraljevics, Kiss, Branko Ivanovic, Dutkovic, Geresics, Balasko, Tombor, Kresjevics P., Lábos, Jagics, Jakics, Kottur, Czop, Brlic, Stekovic, Turabo, Davidovic, Vrbancsics, Pogacsnik, Horvát Péter, Kiss Gábor, Muzler, Spisits, Lobhammer, Molez, D. Krsnyavi, Vraniczanyi, Luskovic, Kipach, Turkovic, Miskatovic, Voncina.

A Helyzet Angliában.

Ugy látszik, esalódtunk, midőn azt reméltük, hogy a miniszteri válság valódi jelentőségére vagy valamely új esemény, vagy a sajtó nyilatkozatai új világot fognak vetni. A válság nem egyéb, mint tárczaváltozás személyváltozás nélkül. A kártyák keverve vannak, de a játék, csak az maradt, ami volt, ugyanaz a játék, melyben Gladstone egy idő óta egy úttest sem nyert. Ebből azt következtetjük, hogy az év vége felé új választást akar kiírni; a változások, úgy hisszük, inkább arra voltak számítva, hogy a választók kibékítenek, nem pedig, hogy ezekkel egy viharosnak ígérkező ülésszak kezdessék.

A volt cabinetből csak két tag vonult vissza, marquis Ripon és Childers. Ripon — kit azelőtt lord Grey-nak hívták — elnöke volt azon bizottmány-nak, mely a washingtoni szerződést írta alá; nevé szerint hozzá van fűzve egy eszeleményhez, mely legjobban ingatta meg a Gladstone-cabinet népszerűségét; visszalépte tehát megmagyarázható. Annál kevésbé mondható ez Childers-nek, e munkabíró fiatal becsvagyó férfi demissiójáról. Ennek oka valószínűleg az, mert a kabinetben az egyenetlenség oly mérvet öltött, hogy valakinek okvetlenül kellett távoznia. Oly hírek keringtek, hogy a miniszterek közt oly egyenetlenség uralkodik, hogy már nem is beszélnek egymással. Ez egyenetlenség kitört a parlamentben is és Gladstonenak nem lehet kedve ily botrányokat továbbra is tűrni. De a választás alatt a heterogen elemek, melyek most a cabinetet alkotják, igen hasznosak lehetnek, mert összetartják a szabadelvű párt különböző töredékeit. De hisz különben a helyzet úgy is fog most tisztulni. A képviselők el fognak menni választókhoz vagy elvtársaikhoz és az „ülésszakon kívüli parlament“ igen élénk lesz.

Igy értik Angolországban a parlamenti szünidőt.

E két elvált miniszter helyébe a cabinetbe csak egy tag lépett, Bright ur.

Ez úgy történt, hogy a kincstárnoki tárczát Gladstone magának tartotta fenn. Ez különben nem új dolog. Walpole, North, Pitt szintén így tettek, csak hogy azóta a közigazgatási teendők igen felszaporodtak. Már Canning és Peel kénytelenek voltak hasonló tervvel felhagyni. Valószínű tehát, hogy Gladstone, kinek erejét az utóbbi parlamenti ülésszak fáradságai kimerítették, nem gondol arra, hogy ezen súlyos terhet állandóan viselje. De a nagy közönségre nagy hatást fog gyakorolni Gladstone pénzügyeri hire.

A miniszterválság legfontosabb ténye azonban Brightnak a miniszteriumba belépte, bár annak is tulságos nagy horderőt szoktak tulajdonítani. Midőn néhány év előtt belépett a kormányba, akkor a szabadelvű párt igen erővel gyarapodott. Hozzá csatlakoztak a radikálisok, a nonconformisták, és Bright kedvéért támogatták a Gladstone-kormányt. Hanem ma már a viszonyok változtak. Valószínű hogy Bright volt barátjai előtt nimbuszából annyit fog veszteni, melyet mindenki szokott veszteni, ki az ellenzékben a kormányra lép.

Egy része a radicalis pártnak más vezéreket választott. A republicanusok és internationalisták Bradlaugh és Odger szavára hallgatnak; előtök Bright, a ki Istent hisz és tiszteli a királynét, csak conservativ. De Bright még a mérsékelt radikálisok szemeiben is veszített nimbuszából. Ő is alvált vette a híresség azon törvényének, mely megkívánja a politikustól, hogy idővel pusztán a név váljék belőle, hogy e név büvérő nélküli hangá váljék. Attól lehet félni, hogy Bright csak az lesz a Gladstone-kormányra nézve, a mi Garibaldi a radicalisokra nézve. Neki is az a jellemvonása, mi a caprerai hősnek, hogy t. i. veszályban levő ügyek segélyére szeret menni. Brightot csak azon vagy végezhette a cabinetbe, hogy a szabadelvű pártban helyreállítsa az egyetértést. Egészsége képtelenné teszi őt

a serény munkára. Ő jelenleg Angolországának legnagyobb szónoka, de csak középszerű és utópiák felé hajló administrator, kinek közreműködése nem fog gyakorlati haszonnal járni. Ezért csak a Lancaster hercegségi kancellár helyére neveztetett ki, hol működés köre nincs, de a cabinetben azért szavazata van.

Gladstone az reméli, hogy Bright segélyével megnyeri a dissidens non-conformistákat, kik a nevelésügy kérdésében ellene harczra készülnek. A kormánynak e tárgyban tett javaslata igen heves ellenzésre talált a sectariusknál. A módosítványok, melyeket e törvényen tenni akarnak, megfogják oszlatni a szabadelvű pártot nem csupán a parlamentben, hanem sok helyütt a választásnál is. Maga Bright, ki különben nem tagja az államegyháznak, meglehet, hogy talált egy modus vivendi-t, mely megengedi a dissidenseknek, hogy az anglicanismussal, mely a javasolt nevelési rendszerből legtöbb előnyt meríthetne, megegyezzenek. De hogy e kísérlet sikerülni fog-e, az kétes, mert Gladstone itt nem akar engedni.

Bright kormányralépte folytán kénytelen lesz magát Birminghamban új választásnak vetni alá. Megválasztása bizonyos ugyan; de a választás mégis igen fontos lesz, mert ez alkalomból Bright aligha nyilatkozatot nem fog tenni.

A Gladstone-kormány tagjai közt a regnépszerűtlenebb Lowe. Őt mondják a legvadabbnak a vadak közt. Egy latin sirirat járta be nemrég az angol lapokat, melyet állítólag Lowe készítettett volna a maga számára. E sirirat igen jól jellemzi Lowe-t és körülbelül így hangzik:

„Itt fekszik Lowe Robert, lelke nem tudom hová ment; ha az égbe, akkor a paradicsom nem a bőke tanyája, ha a pokolba, akkor sajnálom az ördögöt.“ Lowe-nek részese volt minden viszályban, mely eddig a közigazgatásban csak előfordult. Népszerűségét több ok idétze elő. Igy 1868. igen élesen ellenzte a választói jog kiterjesztését és ez alkalommal oly éles nyilatkozatot tett, melyeket a nép nem felejtett el neki.

Antidemocraticus érzelmei miatt annál jobban kedvelik a conservatívek és így neki, különösen a vidéki nemesség körében nagy befolyása van.

Lowe most belügyminiszter lett Bruce helyett. Bruce ellen a volt az panasz, hogy erélytelen. Lowe ellen ez a panasz bizonyára nem fog felmerülni, hanem inkább az, hogy nagyon is erélyes. Hivatalánál fogva sok mindenféle egyénnel kellend érintkeznie, maguk a sokféle felügyelők egész hosszú névsort képeznek; érintkeznie kell a börtönök, bányák, gyárak, rendőrségek és egyéb felügyelőivel; helyhatóságokkal, békebírákkal, municipális tanács tagokkal. Ezek mind oly egyének, kikkel mindig bizonyos tisztelettel kell bánni. De vajjon képes lesz-e erre Lowe?

Bruce, ki letette a miniszteri tárczát, lord Ripon helyébe a tanács lordelnöke lett. Ez nem nevezhető előléptetésnek; hanem ezért megkapta még ráadásul a pair-i méltóságot. Ezen hivatalában a közoktatásügy élén áll és a jelen körülmények közt azt lehetne hinni, hogy e hely igen nagy fontossága. De az nem áll; az új közoktatási törvényt Forster alelnöknek kellend védelmeznie. Bruce lord Aberdare címével, igen hasznos lesz, ha arról lesz szó, hogy lord Granville a lordok házában támogassa. Eddig magára lord Granvillere nehezedett a teher, hogy a lordok előtt miniszter-társai érdekében szóljon és a fennforgó nehézségeket kiegyenlítse.

Hátra volt még Ayrton ur elhelyezése. Ez nem könnyű feladat volt, Ayrton lehetetnenné tette magát a nyilvánosság előtt. Ő lelkiismeretes munkabíró ember, kire azt lehetne mondani, hogy „korán kell, hogy magának sok ellenséget szerezzen.“ Es ez sikerült is neki. Az „Ayrtonféle udvariasság és kellem“ közhely lett a sajtóban, melyet használnak, ha valakit udvariatlannak akarnak nevezni. Azután meg van neki az az adománya, hogy igen élesen tud morgolódni olyan ügy ellen, mi-ben része nem volt; sokkal üdvösebb őt barátoknak birni, mint ellenfélnek. Gladstone egy ily veszályes ellenfél semlegesíteni iparkodott. Ez persze nem igen üdvös rendszer, mert akkor utóvégre legjobb volna az ellenzékietek mind, a kormány székekre ültetni, hogy aztán ne kritizáljanak.

Ayrton főügyész lesz és mint ilyen a korona-

nak és a hadiszékeknek tanácsosa, igazgatója a haditvzéseknek.

Ezekből láthatni, hogy a miniszterválság nem igen nevezhető lényeginek, hanem fölületes tapasztalásnak. Ezen cabinet jó szolgálatot tehet a választás ideje alatt, de a parlament első lökésére szélhullhat, ha csak Gladstone nem fogja azt még meg-erősíteni.

Közlemények a magy. kir. honvédelmi miniszterium működéséről 1867—1872.

A miniszter megbízásából hivatalos adatok alapján írta Asbóth János, magy. kir. honvédelmi miniszteri titkár.

Ötödik szakasz.

Felszerelés, élelmezés és elszállásolás.

XXIII. Élelmezés.

Az 1869-ik évben felállított központi főtanosztály élelmi- és anyagjárándóságai részben árlejtés útján létrejött szerződéssel biztosítottak, egyes cikkeknel azonban tulságos árak követeltetvén: a kézi bevasárlás is megkérteztet, s az ekként elért eredmény nem volt kedvezőtlen.

A kerületi tanosztályok e nemű szükségletei szintén hasonló módozatu biztosítások által fedeztettek.

Az 1869-ik évi november 1-én fölállított honvédsapatok élelmenek s anyagjárándóságainak biztosítása iránt a kellő utasítások idejekorán kiadattak, melyekkel egy a tárgyaló bizottságok, szervezte és az ezek által követendő eljárás, valamint a biztosított cikkek átvétele s megvizsgálása is szabályoztatott, — végül az egyidejűleg kibocsátott tárgyalási jegyzőkönyv-minta a szerződési föltételeket foglalván magában: ebből a tárgyaló bizottságok a biztosítandó cikkeknek egyszerűs-mind minősége, illetőleg súly- vagy ürméretei iránt is tájékoztatást és alkalmazkodási utmutatást kaptak.

Az élelme- s anyagjárándóságok ekkénti biztosításának rendszeresítése az 1869-ik évi november 1-től innen eső időközre is teljes érvényű alkalmazásban hagyatott fenn; a biztosítások félévi vagy rövidebb időszakokra történtek, a tárgyalások eredményének jóváhagyása részint a hadbiztonságokra bízott, részint pedig a miniszternek tartatott fenn.

Oly esetekben, midőn a szükségendő cikkek árai a piaci árakat jelentékenyen túlhaladták, mindenkor a miniszter intézkedett, és pedig leginkább akként, hogy egyes cikkekre, különösen pedig olaj, fa, és ágysszalmára nézve — a kézi bevasárlás rendeltetett el, helyenkint kedvezőbb eredményvel.

A kézi bevasárlás azonban kezelési tekintetben és férhelyek hiányában is, sok nehézségekbe ütközvén, s az időszakonkénti szükséglet fűdőzésére elég biztosságot sem nyújthatván: ennek alkalmazása csak igen gyéren volt elrendelve.

Sok helyen a szükséglet csekélysége miatti versenyhiányi tulságosított szállítási árakat eredményezett, de az elemi csapások is káros tényezőként szerepeltek némely vidéken.

A béke-létszámra történt biztosítások általában sokkal kedvezőbb eredményt mutattak fel, mint az ősi gyakorlatok vagy nagyobb összpontosítások idejére vonatkozó, úgy hogy az utóbb érintett időszakokra mindig külön biztosítási tárgyalásokat kellett elrendelni és magasabb szállítási árakat elfogadni, mit főleg azon körülmény idézett elő, hogy a béke létszámának megfelelő 11 havi szükségleten felül az összpontosításra megkívántató mennyiségnek előre való beszerzése és kezelése, a vállalkozóknak aránylag sokkal nagyobb költségekbe került, semhogy az utóbbi szükségletet is a rendes élelmezési időszakra elfogadott árakért szállítani hajlandók, illetőleg képesek lettek volna.

A honvédség szervezésétől az 1871-ik év végeig a legénység részére fél-fehér minőségű kenyér biztosított, mely a sorhadnál használt „pró-fundnál“, azaz közönséges barna kenyérenél drágábban is fizettetett, minthogy azonban legtöbb állomáson mégis csak közönséges barna kenyér szolgáltatott ki a legénységnek, a kincstár érdekében megóvása céljából, az 1872-ik év január 1-től kezdődő a honvédségnél is a rozslisztből készült és igen jó tápanyagot szolgáltató prófund hozatott be.

Az alföld némely vidékén a szalma ára a szénáéval majdnem egyenlőnek találtott, miért is a kerületi hadbiztoságok javaslatára ágyszalma helyett az olcsóbb áron beszerezhető s cézszertűnek bizonyult sás használata engedtetett meg.

A lefolyt 3 év alatt szerzett tapasztalat igazolta, hogy a hosszabb időre terjedő biztosításoknak mindekor kedvezőbb eredménye volt, minél fogva a biztosítások 1872-ik évi november 1-től kezdve lehetőleg egy egész év tartamára fognak eszközöltetni, azon a jegyzőkönyvben is foglalt fenntartással azonban, hogy kedvezőbb árak mellett a bérlet ideje rövidebbre is vonathassék.

XXIV. Elhelyezés és elszállásolás.

A honvédség elhelyezésének kezdettől fogva sok nehézséggel kellett küzdenie.

A legnagyobb akadályt azon körülmény képezi, hogy a szabályszerű katonai lakbérletek a mai viszonyokhoz képest oly aránytalanul csekélyek, hogy alig van község, melyben a helyi lakberek a szabályzott oszályszerű katonai bérletek kétszeresét is meg ne haladnák.

Az elhelyezés itt-ott mutakozó hiányainak eloszlatását a miniszterium a katonai lakbéreknek a jelenlegi viszonyok szerinti szabályozásától várja, mely iránt a tárgyalások megindítottak s közeli eredményt ígérnek.

Addig is azonban, és mindjárt elejétől fogva, igyekezett a miniszterium a m. kir. honvédség alap szabályaiban előlegesen megadott vezérelvek nyomán, és godosan összegyűjtött statisztikai adatok alapján, az elhelyezés általános részben telhetőleg összegegyeztetni az ország közigazgatási érdekeit az irányadó katonai érdekekkel, míg az elszállásolás részleteiben, a hol szervezés és egyöntetű intézkedést az ez esetben, roppant összeggé válandott költségviselés meg nem engedett, iparkodott, alkalmazkodva mindenütt a helyi viszonyokhoz, esetről-esetre modus vivendi találni, mely a honvédség elszállásolási szükségleteinek a lakosság lehető kimelésével tett eleget.

Előrebocsátva, hogy a m. kir. honvédfőparancsnokság részére a budai Szent-György-téren álló gr. Teleki-féle palota vétetett meg 150,000 forintért, és hogy a kerületi s dandárparancsnokságok, valamint az irodák is, a helyi viszonyokhoz mérve, a szabályszerű illetokek élvezése mellett vagy maguk gondoskoznak szállásukról, vagy a községektől nyerik azt, az elhelyezés és elszállásolás részleteit a következő átnézet adja meg.

1-ső zászlóalj, I. lovasszázad: Pesten. A tisztek a szabályszerű illetokek élvezete mellett nagy részben a város által biztosított lakásokban vannak elhelyezve. A gyaloglegénység rakráraival együtt, a város által az átalakítási és helyreállítási költségek fedezésének a kincstárt terhelő kötelezettsége mellett díj nélkül átengedett Rombach-féle laktanyában.

A lovas legénység lovaival és raktári szerelvényeivel együtt a kincstár tulajdonát képező épületekben van elhelyezve. Az első honvéd-szörlőveg osztag a Ludovica Akademia mellék-épületében van elhelyezve.

2-ik zászlóalj, XXXIV. lovasszázad: Félégyházán. A tisztek részben a szabályszerű illetokeket élvezik, részben pedig a várostól természetbeni szállást nyerne. A gyaloglegénység a várostól a

szabályszerű illetokek fizetése mellett 1870 jan. 1-től 1875 decz. 31-ig terjedő időre kibérelt laktanyában nyert elhelyezést. A lovaslegénység lovaival az egyes lakosoknál van beszállásolva a szabályszerű hálópénzek mellett: a raktári szerelvények pedig a város által kibérelt s a honvédségnek a szabályszerű illetokek megtérítése mellett átadott magán házban őriztetnek.

II. lovasszázad: Kecskeméten. A tisztek, valamint a legénység raktári szerelvényeivel együtt a város által bizonytalan időre díj nélkül átengedett laktanyában, a lovak a laktanyához tartozó istállókban a szabályszerű illetokek mellett helyezvék el.

3-ik zászlóalj, III. lovasszázad: Szegeden. A tisztek részben a szabályszerű illetokeket élvezik, részben pedig természetbeni szállással láttnak el a város által. A legénység raktári szerelvényei, s a lovasszázad tartozók lovaival együtt a város által kibérelt s a honvédségnek a szabályszerű illetokek megtérítése mellett átadott magánépületekben helyeztetnek el.

4-ik zászlóalj: Szabadkán. A tisztek a szabályszerű illetokeket élvezik. A legénység a város által a helyreállítási költségek fedezésének a kincstárt terhelő kötelezettsége mellett díj nélkül átengedett, laktanyában; a raktári szerelvények a város által bérlet s a honvédség részére a szabályszerű illetokek mellett átadott magánépületekben vannak elhelyezve.

5-ik zászlóalj, IV. lovasszázad: Zomborban. A tisztek a várostól a szabályszerű bérlet illetokek megtérítése fejében természetbeni lakást nyerne. A legénység raktári szerelvényei és a lovasszázadhoz tartozók lovaival együtt a várostól a szabályszerű illetokek mellett bizonytalan időre kibérelt laktanyában van elszállásolva.

6-ik zászlóalj: Újvidéken. A tisztek a szabályszerű bérlet illetokeket élvezik. A legénység raktári szerelvényeivel együtt a város által kibérelt s a honvédség részére szabályszerű bérlet illetokek mellett átengedett laktanyául berendezett magánépületekben van elhelyezve.

Horvát lapok a pártok állásáról.

A zágrábi f. hó 28-án kelt „Nar. Novine“ válaszul a nemzeti alkotmányos párt lapjának azon cikkére, melyben az állítatik, miszerint nem való, hogy most csak egy nagy unionista párt létezik, mondván, hogy most is létezik az u. n. nemzeti párt külön klubbal s a nemzeti alkotmányos párt külön klubbal. A nemzeti pártban vannak a Strossmayer-Mrazovic-féle foederalisták, azután némely volt bécsi centralisták és vagy 12 elpártolt unionista. A nemzeti alkotmányos pártban vannak azon unionisták, kik az 1868-ki kiegyezést csinálták. A harmadik párt pedig a szélsőbaloldal Makanev vezérelte alatt.

Egy részben igaza van a „Narod“-nak, mert igazán ezen három párt nem jár egy klubba. S mégis nem úgy van. Az unionisták és a nemzetiek nem képeznek ma két külön pártot, mert mind a két pártnak programja: a kiegyezés revíziója és az osztrák magyar kiegyezés.

Ennélfogva csak két párt lehet az országgyűlésben, az egyik, mely a revízió mellett, s a másik, mely a revízió ellen van. A nemzeti párt tag-

Nem szán-szándékos gyilkosságokban a Palladium ítélte. A delphinium elé a megengedettnek tartott agyonütések tartoztak. A Phreatis törvényszék volt felhatalmazva mindazok felett itélni, kik szándékos emberölésért vádoltattak be, miután ők már egy nem szándékos gyilkosság miatt az országból megmenekültek. A vádlott egy hajón jelent meg, s bírái a partron várták. Ha ártatlan volt, nyugalmason tért vissza száműzetése helyére, abban az édes reményben, hogy egykor ismét haza szabad térni. Ha pedig bűnösnek találtott, sértetlenül tért ugyan vissza, de hazáját örökre elvesztette.

A negyedik büntügyi törvényszék a Heliäa volt, mely nevét a naptól kapta, mert mindjárt nap feljötte után gyűlt össze egy oly helyen, melyet a nap besugárzott. A Heliäa a többi főhatóságoknak rendkívüli kiküldöttje volt. Tagjai egyszerre bírák és közigazgatási hivatalnokok voltak. Nemcsak a törvények alkalmazására és végrehajtására volt joguk, hanem azoknak megjobbítására, saját felfogásuk szerinti magyarázására is. Gyűlések ünnepélyes színezetű volt, s rettentő eskü kötötte őket az igazsághoz.

Mihelyt kimondatott a halálos ítélet, s a vádlott nem menekedett meg előle önkéntes száműzés által, átadták a „tizzenegy-főfinak“, így nevezték ezen bizottságot, melybe a tiz osztály egy egy tagot küldött, mely a vérbíróval 11-re ment. — Ezen 11 férfi ügyelt fel a fogolyra, s hajtotta végre a halálos ítéletet. A halálnem, melyeket Athenben a bűnösökre szabtak, háromféle volt. Vagy egy mélységbe vagy a tengerbe taszították, vagy karddal végezték ki, vagy pedig бүrköt itattak vele.

A halálbüntetéshez legközelebb állott a számkivetés. Boldog országban iszonyu e büntetés; vannak országok, melyekből számkivetésbe menni nem tartatik szerencsétlenségnek. Hogy e számkivetés legközelebb állott a halál büntetéshez, s hogy különösen ha örökös volt, egyenlőnek tartatott avval, az atheni nép nemes önrzetére mutat. Az at-

jai Mrazovic, Muzaranic és Voncsina ép úgy az átvizsgált kiegyezés mellett állanak, mint az eddigi unionista párt tagjai, — nem lehetséges tehát, hogy ezen két párt tagjai két külön pártot képezzenek. De külön pártnak tekinthető a nemzeti párt azon frakciója, a mely még tavaly a felirati vita alkalmával kijelentette, hogy a Magyarországával való realis unio ellen törekszik. Ennélfogva ma csak két párt van az országgyűlésben.

Nincs oka, hogy a nemzeti és a nemzeti alkotmányos pártok két külön klubja van, és hogy van, az sajnos s reméljük, hogy ezen különbség is el fog tűnni, mert másképp fájdalommal kellene constatálni, hogy nálunk a politikai pártok nem politikai elvek által különböznek, hanem személyes hajlandóság és aspiratiók által.

A ki nemzetének — úgy végzi a „Narodne Novine“ cikket — őszintén javát kívánja, eltakarja ma a multat, a feledés leplével, a melyben az egyik és a másik részről eleget vétektek s csak a haladásra néz.

— A zágrábi „Obzor“ „A pártok az országgyűlésen“ főiratu cikkében előrebocsátván, hogy a kiegyezési törvény roppant szótöbbséggel fogadtatik el az országgyűlésen, annak átvizsgálását a legfőbb földadatnak s egyuttal a pártok consolidálására nézve is a központnak tekinti; a kiküldött országos bizottságot pedig azon oszlopnak tartja, mely körül a pártok sorakoznia kell, a mely párt t. i. a revízió elfogadása mellett van, mely párton kívül azonban párttá kell alakulniok és tömörülönök azon országgyűlési tagoknak is, kik legjobb meggyőződésüknél fogva azon véleményben vannak, hogy a nekik az átvizsgált törvény ellen kell adni szavazataikat.

Az országos bizottságnak tehát feladata és kötelessége saját műve körül erős pártot szervezni és azt vezetni, hogy műve számára jövőre nézve biztosítsa mindazon üdvös következményeket, miket a nemzet tőle várhat.

Hogy pro vagy contra szavazzanak-e Rauch és barátai, erre nézve biztat az „Obzor“, hogy a kiegyezés revíziója mellett szavazzanak, mert hát a mire a Deákpart s a kormány rea áll, attól hozzájárulásukat ők sem vonhatják meg.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, sept. 2.

— Hátralékban levő t. előfizetőinket kérjük, méltóztassanak az illető összegeket hozzánk mihamarabb beküldeni.

A „Kol. közl.“ szerkesztősege.

— Jókai Mór arcképét s írói jellemzését közli a „Leipziger Illustrirte Zeitung“ legutóbbi száma. A névtelen cikkíró, ki látszólag Jókai legtöbb regényét olvasta s azokból helyes kivonatokat és megjegyzéseket ír, egy pár sorban a következő név irókkal hasonlítja őt egybe: Sealsfield, Gutzkow, Gotthelf, Auerbach, Lewald Fanny, Meissner, Heyse Pál, Dickens, Thackeray, Bradpon, Wood, Sand György, Balzac, Merimée, Laboulaye, Gogol, Turgenjef, Manzoni, Berghöe stb. Ítélete elismerő s a többiek közt így nyilatkozik: „Jókainak min-

henei, ki elveszítette hazáját, az egész világon nem találta föl többé Athenet. A számkivetés a javak elkobzásával volt összekötve, kivéve az ostraciumust. Olyan polgárok, kik rendkívüli érdem vagy szerencse által nagyobb befolyásra és tekintélyre jutottak, mint mennyit a köztársasági egyenlőség megtűrt, kik tehát e polgári szabadságra veszélyeseknek lenni látszottak, nem egyszer száműzettek elébb, mintsem e száműzetést megérdemelték volna. Hogy meg mentsek az államtól, igazságtalanok voltak az egyes polgárok iránt. Az eszme, mely ezen szokások alapjául szolgált, magában véve dicsérendő, de az eszköz, melyet evégre választottak, gyermekes politikáról tanuskodik. A számkivetésnek ezen nemét ostracismusnak nevezték, mert a szavazatok cserépre jegyeztettek. Hatszáz szavazat volt szükséges, hogy egy polgárt ezen büntetéssel sújtsanak. Az ostracismus természeténél fogva többnyire csak a legérdemesebb polgárokat érte, inkább megtisztelése mint meggyalázta, de ezért nem kevésbé jogtalan és irtoztató volt, mert elvette a legérdemesebbtől is, a mi neki legdrágább volt, hazáját. Egy negyedik neme volt a bűnök büntetésének az oszlop büntetés. A tettesnek bünténye felirattal egy oszlopra, s ez őt becselenné tette, egész családjával. Csekélyebb polgári ügyeknek az elintézésével hat törvényszék volt megbízva, melyek azonban nem voltak fontosok, minthogy az elítéltnék nyitva állott a felebezés a főbb törvényszékekhez és a nemzetgyűléshez. Mindenki maga intézte el saját ügyét, kivéve az asszonyokat, gyermekeket s a rabszolgákat. Egy viz óra határozta meg a vádló és vádlott beszédeinek időtartamát. A legfontosabb polgári ügyeket is huszonnégy óra alatt el kellett végezni.

Legyen ennyi elég Solon polgári és politikai intézményeiről, de nem csak erre szorítkozott e törvényhozó. Van egy előny, mely a régi államférfiakat az ügyek fölé helyezi, az, hogy az embereket idomították azon törvényekhez, melyeket számukra hoztak, hogy megrostálták az erkölcsiséget,

denesetre oly rendkívüli elbeszélő tehetsége van, mely az angol s francia szépirodalomban is ritka. Előadómódja érdekes s gazdag szellemű részletekben és egész modorában oly szeretetreméltó egyéni jellem mutatkozik, hogy önkénytelenül Götthe szavára gondolunk: „E költő teljesen érti a könyvenyírást, mintha a falon előtte készen állana s e mellett szavaival oly élénken rajzol, mintha a rajzolt ismét élettéljes lenne.“ Ugyanezen ismertető mondja, hogy Jókai 1846 óta 150 kötet regényt s mintegy 500 novellát írt, melyek a 6 milliónyi magyar nép között több mint 600.000 példányban keringenek. E regények közül többet lefordítottak német, angol francia, olasz, orosz, szerb, cseh, sőt török nyelvre is. Kiemeli végül, hogy Sealsfield Károly volt az első, ki Jókai rendkívüli tehetségére a külföldt figyelmeztette

— Az emberit tett egy nemes példáját írják a „Hon“-nak Marmarosból: Alsó-Kárlinfalván aug. 20-án Firczak János helybeli lelkész egy nős embert és két 20 éves legényt több alsó-kárlinfalvi lakos jelenlétében a vízbefulladásól saját élte kockázatásával mentett meg, kik a sebes Taracz vize egyik örvényében egymásba fogódva — már az élet utolsó perceiben küzdtek. A nevezett lelkész ruhástól a vízbe ugrott, a fudoklóknak egy bosszu rudat nyújtott és ezzel őket a partra kihúzta.

— Titokszertű történetet tud a „Magyar Allam“, mely virradóra történt a fővárosban. Fél 5 óraker ugyanis (beszéli a M. A. mint szemtanu,) midőn Pesten még a legtöbb ház kapuja zárva van, a bálvány-utszai 10-ik számú ház kapujában egy munkára menő szegény napszámós né finom fonatu kosárban, patyolat ágyneműskék közt egy körülbelül két hónapos kis gyermeket talált kiteve, ki az arczocskát fedő fehér gazir fátyol alatt édeskesen szendergett. A szegény napszámós né találmánya feletti zavarában azt sem tudta, mit tevé legyen? Csenedesség volt mindenfelé s az utczában egy lelket sem lehetett látni. Erre leteszi batyuját s a gyermektartó kosár felemelését próbálgatja; alig mulik el eközben egy perc, midőn honnét, honnét nem, egy elegans külsejű fiatal urhölgy termelt az aszony mellett, megkérde tőle: mikép, hogyan találta a gyermeket? nem volna-e hajlandó azt neki jelentés nélkül átengedni? mert ő gyermektelen ugyan, de azért a hatósághoz ily dolgotban restelne fordulni. Miután pedig a napszámós né markába nyomott bankók tapintására igent választolt volna, az urhölgy felemelteti vele a kosarat s maga mellett viteli egész a Széchenyi-sétányig, hol egy fényes fogat várt az urnőre, ki miután a gyermeket tartalmazó kosarat kocsijába tette s az asszony fáradságát még egyszer megköszönte, nagy sebesen a váczit felé hajtattott.

— Beregszászy új találmányáról, mely nevezetes reformot és haladást jelez egy a zongora-készítés, mint a zongoraművészet terén, tudomásul bír már a közönség. Ez a vonóhangszerek hangfenék-rndszerére alapított zongora-hangfenék. A nemzetközi jury e nagy fontosságú találmányt a legfőbb kitüntetésre, díszokmányra méltatta. De minthogy a találmány magyar, felkeltette a bécsiek irigységét, s a „N. Fr. Presse“ ismeretes zenereferense, Hanslik, a nevezett lap mellékletét képező „Ausstellungs Zeitung“ tárczában jellemet, a társadalmi forgalmat, és a polgárt sohasem választották el az embertől, mint mi. Nálunk a törvények gyakran egyenes ellentmondásban állanak a szokásokkal. A régiéknél a törvények és szokások a legszebb összhangban állottak egymással. Azért volt meg államunknak az az élteő melege, mely a miéinknél hiányzik. Az állam kitörölhetlen vonásul volt bevésva a polgárok lelkebe.

De az ókor magaslatásában nagyon óvatossáknak kell lennünk. Általában ki lehet mondani, hogy a régi törvényhozóknak habár bölcsék és dicséretesek voltak szándékaik, de az eszközökben hibáztak. Ezen eszközök gyakran igazságtalan fogalmakról, egyoldalú felfogásról tanuskodnak. A miben mi nagyon hátra maradtunk, abban ők igen előhaladtak. Ha a mi törvényhozóink jogtalanságot cselekedtek, mert elhanyagolták az erkölcsi kötelemeket és szokásokat, a görög törvényhozók abban voltak jogtalanok, hogy az erkölcsi törvényeket a tétéles törvény kényszerével tették kötelezőkké. A cselekvényeknek erkölcsi szépségéhez első feltétel az akarat szabadsága, ez a szabadság azonnal oda van, mihelyt a morális erényeket törvényes büntetések által kényszerítik ki.

Az emberi természetnek legfenségebb előjoga, önmagát szabadon határozni el, s a jót magáért a jóért gyakorolni. Egy polgári törvénynek sem szabad barát iránti hűséget, ellenség iránti nagylelkűséget, szülők iránti háladatosságot parancsolni, mert mihelyt ezt teszi, a szabad erkölcsi érzelem felelem eszközévé, szolgálai alázattá fajult. De térjünk vissza ismét a mi Solonunkra.

Solonnak egy más törvénye azt rendelte, hogy a másnak okozott sérelmeket minden polgár úgy tekintse, mint ha őn magának okozták volna, s ne nyugodjék addig, míg a sértőt fel nem fedezte.

(Folyt. köv.)

TÁRCSA.

Lykurgus és Solon törvényhozása.

Schiller után.

Solon.

Minthogy a népesedés következtében Athen mind inkább nagyobbodott, s a négy osztály helyett, melyet Solon hozott be, tizet állítottak fel, a Prytanusok számát is négyaszról ezerre tették. De ezen ezer közül csak ötszáz volt évenként tényleges szolgálatban, s ez ső egyszerre. Ezek közül ötven kormányzott mindig öt héten keresztül, még pedig úgy, hogy egy héten csak tiz volt szolgálatban. Ezáltal lehetlenné volt téve önkényesen járni el, mert mindenik cselekvényeinek annyi tanuja és ellenőrzője, a hány hivataltársa volt, s az utód elődjének igazgatását megvizsgálhatta mindig. Minden öt héten négy négyülést tartottak, nem számítva a rendkívülieket, oly intézkedés volt ez, miáltal lehetlenné volt téve, hogy az ügyek sokáig elintézetlenül maradjanak, hogy a tárgyalás folyama elodáztassék.

A senatuson kívül, melyet Solon ujra szervezett, az Areopagot is visszahelyezte régi méltóságába, melyet Drákó lealacsonított, mivel humanuson gondolkodott. A törvények legfőbb felügyelőjévé és védnökévé tette, és a köztársaságot, mint Plutarcho mondja, e két hatósághoz, névszerint a Senatushoz és Areopághoz erősítette, mint két horgonyhoz.

Ezen két törvényszék volt felhatalmazva, az állam és törvényei felett őrködni. Más tiz hatóság a törvények végrehajtásával, s az igazság kiszolgáltatásával foglalkozott. A gyilkosságok felett négy törvényszék ítélte a Palladium, Delphinium, Phreatis és Heliäa. A két első Solon csak megerősítette, mert azok még a királyok idejében állítottak fel.

nen átalotta a találmány dicsőségét Ehrbar bécsi zongorakészítőnek tulajdonítani. Az állítás arczatlanságát eléggé jelzi azon tény, hogy a bécsi Ehrbar által új hangfenékekkel kiállított két zongorába a hangfenéket Beregszászy készítette, s az ő felügyelete alatt illesztettek azok be. Beregszászy felett is a vakmerő állításra, s most elhalgattak a jó urak: a dolog története egyébiránt részletesen a közönség elé fog terjesztetni, s abból azután ítéletet mindenki.

— **Hechler Ignáz** r. k. tanítónál Beszterczen oly idegen növendékeknek, kik ugyan ott szándékoznak tanulni. Szeptember 1-től teljes eljárást jutányos áron kaphatnak.

— **Vízszabályozási munkálatok.** A temes-bégavölgyi vízszabályozó társaság 500,000 holdnyi területet szándékozik Krassó-, Temes-, és Torontálmegyékben trigonometriailag felmérteni, mely czélból pályázat nyitott. A munkálatok hat éve vannak tervezve.

— **Leéget vasuti hid.** Az északkeleti vasutnak Huszt és a Tisza közötti vonalán Rakasz mellett a 116-ik órház közelében 56 meter hosszú 7 nyílású fahíd e hó 20-án délben meggyult s a lángok martaléka lett, miután az oltók csak későn érkeztek s ezek már csak annyit tehetek, hogy a hidnak Huszt felőli egy kis részét leszaggatták. Az eddigi vizsgálat eredménye azt mutatja, hogy a Királyháza felől jövő déli tehervonat gözmozdonya, a mely nagyon szorta a tüzet, követte el a gyújtást. Ez darab időre megszakítja a közvetlen közlekedést. A hid helyreállításán nagy erővel dolgoznak.

— **Lucca** asszony, ki amerikában első férjétől br. Rhadentől elválasztattak, közelebb a második testőrezred volt ezredessével br. W-vel váltott jegyet.

802—1873 tan. eln. sz.—Kimitatása a Kolozsvár sz. kir. városban uralgó cholera járvány állásának 1873-ik évi jun. 18-tól kezdve 1873 évi szeptember 1. este 12 óráig.

Helység neve Kolozsvár sz. kir. város	Lakosság száma	Helység száma	A betegség kitérési aránya		Összesen	Ezekből		Jegyzés.
			meg- gyó- gult	halt		meg- gyó- gult	halt	
Julius 1. 1873.	26,382	1	19/6	31	33	3	25	1080/524 530
Felek község	1	1	6/7	—	—	—	—	61 48 13

Medgyesi Tivadar,
h. polgármester.

Biasini gyorsutazási intézete 1873.
év augusztus 15-től kezdve

gyorskocsi járatait naponta

Kolozsvárról Szamosujvár-Deésen keresztül Beszterczéig és vissza fogja ki-terjeszteni.

Indul Kolozsvárról Szamosujvár és Deésig naponta kétszer reggeli 7 és délután 3 órakor; a reggeli 7 órakor induló gyorskocsival egész Beszterczéig utazhatni.

Beszterczéről naponta reggel 6 órakor, Déésről naponta kétszer, reggeli 7 és délután 2 órakor, Szamosujvárról naponta kétszer, reggeli 8 óra 30 perc és délután 3 óra 30 perc Kor Kolozsvár felé.

Helyek árai a conductornál és irodákban vannak kifüggesztve. 40 kr-ával mértföldenként, 30 font szabadpoggyással számítva. E szerint Kolozsvárról Szamosujvárig 1-ső hely 2 frt 40 kr, 2-ik hely 1 frt 80 kr. Kolozsvárról Deésig 1-ső hely 3 frt 20 kr, 2-ik hely 2 frt 70 kr. Kolozsvárról Bethlenig 1-ső hely 4 frt 80 kr, 2-ik hely 4 frt 20 kr. Kolozsvárról Sömkeréig 1-ső hely 5 frt 40 kr, 2-ik hely 4 frt 80 kr. Kolozsvárról Beszterczéig 1-ső hely 6 frt 40 kr, 2-ik hely 5 frt 20 kr. Beszterczétől Sömkeréig 1-ső hely 1 frt 30 kr, 2-ik hely 1 frt 10 kr. Beszterczétől Bethlenig 1-ső hely 1 frt 80 kr, 2-ik hely 1 frt 40 kr. Beszterczéről Deésig 1-ső hely 3 frt 20 kr, 2-ik hely 2 frt 70 kr. Beszterczéről Sz.-Ujvárig 1-ső hely 4 frt, 2-ik hely 3 frt 40 kr. Beszterczéről

Apahidáig 1-ső hely 6 frt 2-ik hely 5 frt. Tul-súly mértföldenként 1/2 kr-ával számíttatik.

Felvételi iroda Kolozsvárt Biasini szállodája, Sz.-Ujvárt Begezdán ur kereskedésében, Deésen a Veresfogadóban, Beszterczen a városi nagy vendéglőben a piacon a honnét az elindulás is történik.

Kolozsvárt, augusztus 13-án 1873.

Biasini gyorsutazási igazgatósága.

Nyiltér.

[50—60]

Titkos betegségeket és tehetetlenséget (elgyengült férfierőt)

ugyszinte **hugycsöszkületeket, magömléseket** gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztositása mellett

Dr. Hansler Mór

orvos- és sebészudor, szülés és szemész.

Rendel naponként: délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám 1-ső emelet 14. sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

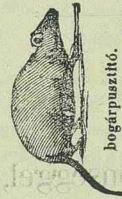
Felelős szerkesztő **Sándor János.**

Birtok eladás.

Ns. Alsóchérmegye kis-enyedi járásában fekvő Hossztelek (Dorstad) községében egy 600 holdból álló birtok hozzártató épületekkel együtt több évekre hasznosítandó vagy esetleg örök áron eladó. — Értekezhetni Nagy-Enyedre F. M. betű alatt címzett levelek által.

Gazdatiszt, számtartó vagy ügyvédi irnoknak

ajánlódik egy képzett gazdász, ki a magyar, német és román nyelveket tökéletesen bírja, s a gazdasági számvitelben is jártas. Értésítést nyelhetni Karabá, W. E. cím alatt, és a szerkesztőségénél. (912) 1—2

Arkánium

A cs. kir. szabadalmazott s az orvosi testület által megvizsgált és jónak talált patkány, bái és mezei egér vakond és vabogárpasztilla.

megyet sokféleképpen új oszák, valószínűségen Kolozsvárt: Köly Mhály (a főfőnök), M.-Vásárhely: Fogarasi Demeter, Brassóban: J. L. Heshárné, Segesvárt és Szegedben: J. B. Mischbacher és fiad. Nagy-Bányán: Huszovszky Józsefnek kapható. 1 pengy hádog 1 frt, kis hádog 80 kr. Egyes hádog megrendelése is utánvétel mellett gyorsra teljesítetik. Ugyanott kapható citrom kemény, egyedül szer a fagyóhólyagok és tyúkszem ellen, 1 tégl 50 kr. Egy kivonat naponta érkező hasonló díszítő-velelő. Szavetkedjék nekem imét 6 adagot az ön arcanumjától küldeni, mely magát it fényesen igazolta. Teljes tisztelettel Bathányi grófné.

715 9—12

A testi tisztaság

a leghatásosabb és biztosabb óvszer minden, főként a járványos betegségek ellen. A mindennemű kényelemmel ellátott

Diana fürdő

e részben mindenki igényeinek teljesen megfelel. Fürdővel nemcsak csinnal berendezett helyiségekben szolgál, hanem fürdőket káddal együtt is szállít ki a városra minden időben, s a ki több-nyel fürdőket óhajt használni, előbb-nyel árban biztosithatja a pontos-nyel kiszolgáltatást. Gyengélkedőknek a meghülés veszélyeinek elkerülése szempontjából, egy üveges zárt kocsit áll rendelkezésükre, mely olcsó árban bármikor haza szállítja. Kolozsvárt, november hó 1872 A „Diana fürdő” igazgatósága.

III. osztályban csak 19 ft 59. a II. oszt. csak 29 ft 41 kron.

A bécsi világtárlat látása mesés meglepetést nyújt. A jelenkor ez egyetlen nagyszerűségének

Erdélyben a legnagyobb úti kellek gyári raktár Csapó Sándornál Kolozsvártt.

500 darab úti faláda osztályzattal és a nélkül 4 frt. 80—20 rtig.	50 darab gummi-köpeny 10 frtól, 24 frtig.
1000 „ úti bőrrönd 2 frt 80 krtól 40 frtig.	500 „ szürke szemüveg és czvikker 1 frtól, 2 frt 50 krig.
500 „ kézi táska 80 krtól, 5 frtig.	5000 „ fog- és körömkefe 10 krtól 3 frtig.
300 „ úti táska 1 frt 50 krtól, 10 frtig.	2000 „ ruha- és hajkefe 50 krtól, 3 frtig.
60 „ felszerelt uti készlet 5 frtól, 40 frtig.	5000 „ mindenféle fésű 10 krtól, 1 frtig.
500 „ szivar- és pénztárca, zsebbevaló és oldalt függő 30 krtól, 5 frtig.	2000 „ fürdő és közöns. viselő kalap 60 krtól, 4 frtig.
300 „ zsebbeli gyufatartó 10 krtól, 2 frtig.	200 „ oldaltáska, nők és férfiak számára 2 frtól, 10 frtig.
5000 „ zsebkés 20 krtól, 8 frtig.	100 „ biztonsági uti pálcza 1 frt 50 krtól, 5 frtig.
3000 „ sétapálcza 30 krtól, 10 frtig.	100 „ Revolver 8 frtól, 30 frtig.
500 „ eső- és napernyő 1 frt 10 krtól, 15 frtig.	

Legdusabb választék mindenféle közönséges és legfinomabb illatszerekből, szappanyokból, hajkenőcsökből, fogporokból és pépekből.

5000 pár férfi, női és gyermek cipők.

Iratgatására Kolozsvárról Bécsbe és vissza

GÁMÁN JÁNOS ÖRÖKÖSEI KÖNYVNYOMDÁJA

Kolozsvártt, főter br. Bánffy-ház, és központi irodája

KERESZTESY PÁL PAPIRÜZLETÉBEN

főter, Gyulay-ház, felvállal mindennemű

könyvnyomdai munkákat.

Alólirt könyvnyomda tisztelettel tudatja a helybeli és vidéki t. cz. közönséggel, hogy újonnan felszerelt és izletes be-
tükkel ellátott nyomdája azon kellemes helyzetben van, hogy mindennemű **nyomdai megrendelést** u. m.:

könyvek, bármely hazai nyelven, körözvények, rovatos iverk, árjegyzékek, számlák, falragaszok, név- és meghívójegyek, gyászshrek,
baromútlevelek, vásárczédulák stb. stb. a lehető legjutányosabb árak, gyors és pontos szolgálat mellett.

A LEGÚJABB MINTÁJU NÉVJEGYEK 100 DARABJA **1 frt.**

Felvállal könyvnyomdai munkát is.

HIVATALOS MUNKÁKRA NEZVE

a nyomda — miután Keresztesy Pál papir-üzletével és ez viszont a nyomdával egyesült — biztosítékot nyújt arra nézve,
hogy a papirok a legelső papir-gyárakból szereztenek be. és azok a hivatalos munkákhoz valódi gyári áron számíttatnak,
a legszükségesebb mintázatokból kész raktárt tart, a meglevőket postafordultával, a szokatlan formájukat pedig a legrövi-
debb idő alatt elkészíti.

Minden megrendelést kérünk egyenesen a nyomdába küldeni, hol a legnagyobb pontosság biztosítottik.

Gámán János örökösei könyvnyomdája.